

KIADÓ HIVATAL:
Szikes Antalkönyvnyom-
dája, hova az előfizetés
pénzek, hirdetések és
minden a kiadóhivatalt
érdeklő közlemények
küldendők.

Nyitványban egy
sor költségi díja 10 kr.
Hirdetések jutányos
áron vetetnek fel.

SZARVASI LAPOK

TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP.

MEGJELENIK HETENKINT EGYSZER, VASÁRNAP.

ELŐFIZETÉSI ÁR

Egész évre 5 frt. —
Félévre . . . 2 frt 50 kr
Negyedévre 1 frt 25 kr

SZERKESZTŐSEG.

Beliczey-ut, 15. szám
hova a lap szellemi ré-
sét illető közlemények
küldendők.

Kéziratok nem
adatnak vissz

Védekezés a peronoszpóra ellen.

Az enyhe tél után korán beállott tavasz és a meleg idő a növényzetben vig tenyészetet hozott létre, minek következtében ma már ott állnak növényeink, a hol máskor május végén állottak. Nagyon valószínű, hogy a mult évben a peronoszpórától sokat szenvedett s itt ott tönkre is ment szőlőinkben fel fog ismét lépni szőlőinknek ezen veszedelmes ellensége. Azért nagyon tanácsos, hogy a bajt igrékezzünk megelőzni. Most, midőn szőlőink még nem oly lejtettek, nem oly lombosak, jobban hozzáférhetők a permetezésnek, mint majd akkor lesznek, midőn levél és fürt sűrűvé teszik a lombzatot. Akkor már sok rejtett levél és fürt a legjobb akarat mellett is permetezetlenül maradhat.

Előzzük meg a bajt most, míg könnyen hozzáférhetők a levelek és fürtök s különösen pedig azért, hogy virágzás előtt már készen legyünk vele, mert virágzás alatt egyáltalában nem tanácsos ezt tenni. A virágzás pedig jó darab ideig szokott tartani, mivel szőlőink nagyon különböző fajokból állanak. Ez alatt aztán váratlanul felléphet a baj s minthogy ilyenkor nem jó permetezni, a virágzás lefolytáig nagyon elterjedhet. Ne várjuk tehát meg a virágzást sem, hanem permetezzük meg szőlőinket még e hónapban mulhatatlanul és pedig a virágzás előtt; ne várjuk be különösen azt, hogy hatóságilag kényszeríttessünk arra.

A rézgálicz és mészből készült vegyítéknek semmi nemű káros hatása nincs a növényzetre, sőt inkább annak vigabb tenyészését, egészséges voltát, hideg és meleg iránti ellenálló képességet fokozza, a levelek szövését erősíti, a keményítő és cukor képződését előmozdítja. Ha csak néhány levél semmivel is meg és hull el a szőlőről, ezt már meg is

érzi szőlő és a bor. Arra, hogy a szőlő teljesen megérhessék, minden alsóbb levélre nagy szüksége van, épen mint az állatoknak a tüdőre. Addig, a meddig a fürtök vannak, minél dúsabbnak kell lenni a levélzetnek is, mert ezek szívják oda a fűrthöz az éltető nedvet s majd ezek védik meg a fűrthet a nap perzselő heve ellen is.

Ha már a peronoszpóra fellépett, kétszer annyi veszélyünk lesz vele s a megtámadott leveleket és fürtöket nagyon megrongálja, a levél sejtszöveit szétrombolja, a szemek keményítő és cukor tartalmát megposhasztja s így szőlőt és bort egyaránt megront, az elállhatásra alkalmatlanná tesz.

Meg kell tehát minden áron előzünk a baj fellépését. Azért is még e pár nap alatt ejtsük meg az első permetezést.

Hogy az első után mennyi idő mulva kell a második s az után majd a harmadik permetezést teljesíteni, azt egész pontosan s mintegy szabályul felállítani nem lehet. Legelfogadottabb ideje a második permetezésnek az egy hónapi idő az első permetezés után; a harmadik permetezést a második permetezés és a szüret közt levő idő közepén teljesítjük. De azért ha azt látjuk, hogy a peronoszpóra nem akarja megvárni a mi terminusunkat, akkor azonnal, mihelyt legkevésbé észreveszünk belőle, permetezzünk újra és mindaddig, míg csak a peronoszpóra el nem pusztul.

Együttal a kerteinkben, szőlőinkben levő fákat is igen célszerű megpermetezni, mert ez által sok rovar elpusztítunk, vagy eltávolítunk fáinktól. A hangya sem mászkálja s nem rongálja úgy fáink virágát s nem gyümölcsét, a gyümölcs pedig határozottan szebben kifejlődik.

Okosan teszi a gazda, ha ezután már gyakran megvizsgálta a szőlőjét, annak leveleit s fürtjeit s ha bajt lát, azonnal permetez.

Permetezésre többféle anyagot ajánlanak már ma; így az azurint, jegecesedett szódát. De én azt hiszem, hogy a mi évek óta szenvedő, minden ízében beteg és megtámadott szőlőinknek legalkalmasabb lesz a bordeauxi keverék, én legalább kedvező sikert értem el vele. De azért láttam azurinnal permetezett szép szőlőket is, dús termést is. Az idén alkalmunk lesz tapasztalatokat szerezni mindkettőnek hatásáról, a mennyiben tudommal is többen tesznek kísérletet mindkét szerrel.

Én itt az általam sikerrel alkalmazott bordauxi-keverék készítése módját leírom azok kedvéért, kik azzal akarnak permetezni.

Ha tehát mostanában akarunk permetezni, mikor még semmi nyoma nem látszik a peronoszporának, akkor a következőleg készítjük a keveréket:

100 liter víz,
2 kilogr. rézgálicz,
2 kilogr. méz.

Ha korán permetezzünk, akkor egész nyáron, tehát mind a háromszor elég lesz ilyen arányokban készíteni a keverékeket. Ha pedig elkéstünk a permetezéssel és már látszanak a peronoszpóra nyomai, akkor ilyen keveréket készítsünk:

100 liter víz,
3 kilogr. rézgálicz,
3 kilogr. méz.

A rézgáliczot faedényben — tört állapotban — 3 liter jó langyos vízben folytonos kavargatás közben feloldjuk s akkor a 91 liter vízbe öntjük, a meszet 6 liter hasonló minőségű vízben oldjuk fel s ha lehűlt, hozzá keverjük a már 94 literre szaporodott vízhez, akkor lesz 100 liter keverékünk. A meszet mindig utoljára kell hozzá adni, mi által a hatás teljes lesz.

A szőlősorokat mindkét oldalon meg kell

TÁROZA.

VASUTON.

*Lihegve csörtet, vágat a vonat. . .
Ólve tartom karcsú derekad,
Ringallak az ölemben csendesen. . .
Válunk kell mindörökre, kedvesem!*

*Ha egyet fordul a vasut kerék,
Közlebb érsz hazádhoz, közlebb,
De jaj nekem, hisz minden fordulat
Az én hazámtól messzebb elragad.*

*Halld, halld, szerelmem, a vonat morajját!
Megérted-e nyögését és sohajját?
Tudod-e, miért sír, fuldokol, liheg?
Mert elszakadnak tőle szerető szivek.*

*De halld mi szólal közbe meg a jajba,
Azt sugja láthatatlan szellem ajka,
Hogy elválásunk, bujdosásunk álom,
S még látjuk egymást tul egy szebb világon.*
Palágyi Lajos.

Gróf Csáky Albin Szarvason.

A „Szarvasi Lapok“ eredeti tárczája

A politikai harcok mozgalmas szinteréről, piros pünkösdi napját csendben zavartalanul ünnepelni, Szarvasra jött Csáky Albin gróf. Magyaror-

szág kultuszminisztere. Fenkölt lelkü neje, a magas műveltségű grófnő is vele jött.

A körös parti Bolza kastélyban, hol még néhány évvel ezelőtt is a Szarvas jótékony nemtője és a minden szépért melegen érző Tomcsányi Károly éltek hosszú éveken keresztül csendben, pihent meg a miniszter. A kastély környéken mi sem árulta el, hogy magas vendégek tértek oda pihenni. A park sűrű lombú fáit, a szépen gondozott virág ágyak, a pázsit, bokor, mind tavaszi pompában ragyogtak. A kastély előtt elterülő lomha zöld színű körös vízében a tavaszi napnak már forró sugarai megtöredezték és tulnan a népkert már bontogatta zöld lomjait melyek néhány év mulva az alföld legszebb kertjében fognak pompázni.

A szemnek jól eső látvány, a kedélyt a lelket felpeszditő érzet az, mely a természet annyittele szépségének láttára az emberen erőt vesz. A lárna a zaj felkorbácsolja az ember érzéseit, a csend, a nyugalom megedzi az embert. Csak ott a hová az emberek lár-mája, a pezsgő élet zaja el nem ér, ott van az igazi, a lelket, szívet egyaránt edző pihenés.

És bizony ama mozgalmas napok után, melyek a politikai terén a legutóbb lezajlottak, jólesett Csáky Albin grófnak, két napi pihenés. A miniszter kit nem csak az ország vallási és közoktatásügyi, de az aktuális politika is igénybe vesz s a ki mindenikből busásan ki veszi a maga részét csak ritkán szakíthat magának akár két napi pihenőt is. A miniszteri tárcza ezer baja gondja az ő vállain nyugszik ezek erős próbára teszik az embert, de Csáky Albin hála Istennek győzi erővel a nagy munkát, egy egész ország hálája és elismerése koronázza nagy jelentőségű sikereit.

Szarvast gyakran felkeresi a miniszter. A Bolza

kastély gyakran látja öt vendégeit. Bár szomorú, nagyon szomorú emlék köti öt városunkhoz mégis nemes szívének sugalata folytán ez a viszony mindinkább szorosabb lesz, városunk kultur intézetei a miniszter nagybecsű pártfogása és bőkezűsége folytán az anyagi gondoktól hosszú időkre megszabadultak; számos ember áldja az ő nevét a kik neki köszönhetik jó sorsukat a kihez ők nem hiába fordultak.

Csak természetes tehát, hogy valahányszor a miniszter Szarvasra érkezik a város lakossága mindanyiszor megragadja az alkalmat, hogy ragaszkodásának és tiszteletének illő módon kifejezést adjon. Bár a miniszter soha sem vágyódott az ünnepeltetésre az ovációk elől ha csak tehette mindig kitért, de Szarvason szívesen fogadta a lakosság szeretetének külső jeleit.

Legutóbb mikor Szarvason tartozkodott válságos napok közepe jött közzénk. Az az eszme, a mely az ő lelkében fogamzott meg és a mely ha testté válik elveinek és eszméinek diadala lesz forgott veszályban és így az ováció is melyben a város lakossága részesítte ezuttal nemcsak a minisztert, de az ő elveit is illette, az ő eszméinek is szólt.

Vasárnap este a kastély előtt sűrű tömegben hullámzott a nép. Kilencz óra tájban a gymnasiumból, szines lámpionok fénye ömlött az utcára a sarvasi dalkar tagjai jöttek, hogy a minisztert dalaikkal üdvözöljék. Csendben helyezkedtek el a kastély előtti pázsiton. A lámpionok tarkafénye mind megannyi csillag tündökölt az illatos tavaszi estén, körös körül mély csend borult a tájra s egyszerre felhangzott a szép dal, melyet a dalkar tagjai Adám y Rezső karnagy vezetése alatt adtak elő. Az első mely a szorgalmas

permetezni, hogy egyetlen levél se maradjon szárazon.

Ha már régebben ótott meszet akarunk keverni, akkor két és fél annyi kell abból a keverékbe adnunk, mint a fiissen otfottból. Vasedényben a keveréket ne készítsük és ne is tartsuk, mert ettől a levelek és fűrtök rozsdát kapnak.

E keverék jól befedve egész nyáron is eláll, de használat előtt mindig jól fel kell kavarni, hogy szép égszínkéket mutasson, mert csak így érünk vele célra.

A fentebbi arányban készített keverék elégséges egyszeri permetezésre 4—500 ölnyi területen. Ebből kiki leszámathatja, hogy mennyire lesz szüksége szőlőjében.

A szőlő legnemesebb gyümölcsünk levén, megérdemli, hogy baján segítségünk s a belőle várható haszontól könnyelműen ne engedjük magunkat elejteni.

A. J.

Széktoglaló beszéd.

Dr. Fábry Sándor, Békésvármegye alispánjának széktoglaló beszédjét a következőkben adjuk: Méltóságos Főispán Ur! Tekintetes vármegyei közönség!

Mély köszönettel s az igaz hála érzetével fogadom azon megtisztelő bizalmat, melylyel engem a tek, törvényhatósági bizottság kitüntetni kegyeskedett.

Egy évtizede mult, hogy Békésvármegye szolgálatába léptem azon komoly elhatározással, hogy szerény tehetségemet teljesen a közügynek és szülő megyém érdekei előmozdításának szenteltem, s e tíz év alatt ismételt és ismételt valék szerencsés tapasztalni a törvényhatósági bizottság jó indulatát, melylyel a közigazgatási hivatalok fokozatain át, ma a diszes alispáni állásra emelt fel, s tág teret nyitott ez által hazámnak és megyémnek javára szolgálni.

Bár nem hiányzott bennem az akarat, s a buzgalom e tíz év alatt kötelességemnek hivem megfelelni, mégis, tudatában szerény munkálkodásom szerény eredményeinek, nem eddigi tevékenységem jutalmául tekintem a mai napon irányomban nyilvánult felette nagyra becsült bizalmat, — mely szolgálatomat, értékén messze túl jutalmazván, de tekintem azt jövődő munkálkodásom zálogául, melyet fokozott igyekezettel, szorgalommal, s felada-

karnagy szerzeménye egy üdvözet, a másik szintén az ő műve egy kedves népdal egyveleg volt. Az ének közben kinyiták a kastély ablakai és Csáky Albin gróf előbb ott hallgatta az éneket majd lejt a kertbe a dalkar tagjai közzé. Elcsendesülvén az ének Benka Gyula gymnaziumi igazgató, a dalkar elnöke üdvözölte Csáky Albint mint vallás ügyi, és mint közoktatástügyi minisztert, az üdvözlő beszéd elhangzása után a dalkar tagjai lelkesen éljenztek a minisztert, a melyre száz és száz ajk mint a vízhang kelt a zajos éljen. Az üdvözlő beszédre a miniszter többek között ezeket mondta. Az embernek, ha csak némi eredményt akar elérni szüksége van sokakra, nekünk is ha eredményt akarunk felmutatni szükségünk van az egész ország támogatására. Nagy küzdelmeket, nagy lelkitusákat álltam ki, nem most, de akkor mikor el kellett határoznom magamat, hogy a reformokat milyen irányban kelljen érvényesíteni, de most mikor elhatároztam magamat, nincs a hatalom mely engem ettől az iránytól eltéríteni képes lenne.

A miniszter emelkedett jól érthető hangon mondta az utolsó szavakat, a melyekre a kastély körül álló közönség hatalmas éljenzéssel felelt. Majd Abt-nak szép dalát (Jó éjszakát) adta még elő a dalkar mire az ünnepély véget ért, a lampionok csillogó fénye elhamvadt, a közönség szét oszlott és újra csend borult a kastélyra, a parkra, a lombos fákra bokrokra és virágokra.

A miniszter beszéde, mely másnap az egész fővárosi sajtó bejárta, nagy feltűnést keltett. Azok a szavak a melyekkel beszédet befejezte nagy örömmel töltötték el a liberalizmus híveit és kétségkívül nagyban hozzá járultak ahhoz, hogy az egész országban hirdessék újra meg újra, mikép a liberalizmus egyik leghatalmasabb zászló vívője gróf Csáky Albin, Magyarország kulturminisztere.

tainnak lelkiismeretes betöltésével kellend megváltanom.

Ez lesz törekvésem, tekintetes közgyűlés, s ha ezen törekvésemet koronázza siker, s a megye közönségének elismerése, azt fogom munkálkodásom legszebb jutalmául tekinteni.

És biztat a remény, hogy e törekvéseimnek megfelelni képes leszek. S reményemnek alapját, a munka hatályába vetett hiten kívül, az képezi, hogy feladataim teljesítésében a törvényhatósági bizottság jövődében is kegyes leend támogatni, hogy a törvényhatóság üdvös alkotásai által megjelölve látom azon helyes irányt, melyet követnem kell, s melyen haladni elődöm, kiről kegyelettel megemlékezni szívem érzete készit, mesteri oktatóm volt.

A kijelölt irányt követve, a helyeset keresve, igyekszem majd megvém javát előmozdítani, s a törvény által előirt kötelességeimet teljesíteni.

Feladataim teljesítésében igyekezni fogok a közigazgatást végcéljának megfelelőleg lehetőleg érvényre emelni, mely végcél nézetem szerint: az emberi fejlődés feltételeinek biztosítása, s a közjó előmozdítása.

Előmozdítani a közegészség ügyét — e legfőbb javunkat — a közegészségügyi bajok és hiányok gyökeres orvoslása által; előmozdítani a személyi, vagyoni biztosságot, különös sulyt helyezvén az agrár — szocializmus orvoslására; s a közvagyonosodást, a fejlődését gátló akadályok elhárítása, s fejlődésének a rendelkezésre álló eszközökkel való segítése által.

Törekvésem lesz tovább fejleszteni a népnevelést, s e téren a magyar állam eszmét erősíteni, az állam nyelvének minél szélesebb körben való meghonosítása által, megyei háztartásunk megingatott egyensúlyát lehetőleg helyre állítani s községi és megyei közigazgatásunk általán minden téren javítani.

E törekvéseimben kötelességemül fogom ismerni a törvénynek mindenkiel szemben egyaránt érvényt szerezni, jogosulatlan érdekek előtt sohasem hajlok meg, és sem egyének, sem testületek az igazság eszméjétől — melyet önmagáért szolgálok — s függetlenségemtől, melyet büszkén mondom — érintetlenül hozó az alispáni székbe, el nem tántorítanak. Üldözni fogom a coruptiót, s annak még csak árnyaitát sem fogom megtűrni soha.

És most, midőn átveszem a megye pecsétjét, hogy becsülettel őrizzem meg azt, még egyszer mély hála érzettel köszönöm meg nagybecsű bizalmukat; — s egyszersmint köszönetemet fejezem ki Ó méltósága Főispán úr irányában azon szívélyes üdvözlétért, melylyel engem az alispáni állásba beigtatni kegyeskedett, s mely újabb tanubizonyosága az ő, általában ismert jó szívének s nemes érzületének.

Méltóságos uram! Eddig méltóságod jobban foglaltam helyet az alkotmányosság e termében, mintegy átvéve kezemből a határozatokat végrehajtás végett, most midőn új állásom folytán baljára kerülök s szívéhez jutok közelebb, változik a helyzet; de erősödik a viszony. Méltóságod az állam hatalom felügyelet és ellenőrzés mandatáriusa, én pedig miután a vármegye pecsétjét átvettem, őrévé lettem az ime vezetésemre bizott törvényhatóság jogainak; s a pecsét symbolicus átvétele által kötelességemül vált a vármegye jogait megvédeni mindenkiel szemben, megvédeni a szükséghez képest a főispánnal szemben is. De ily szükség tudom nem fog beállani Méltóságoddal szemben, mert Méltóságod egyéniségét ismerve tudom hogy működésünk mindenkor parallel egy cél felé lesz irányozva. s azt egy eszme fogja vezérelni, mely bennünket egyesít és ez a haza és vármegyénk javának előmozdítása.

Isten áldása a hazán és e vármegyén.

Műkedvelői előadás.

A szarvasi műkedvelők vasárnap ismét nagy közönséget gyűjtöttek össze a szarvasi színpadon. A kintornás család, Tóth Kálmán népszínművét adták elő. Multkor ismertetésünkben bőven méltattuk a műkedvelők igyekezetét, azt a nemes célt a melyet elérni iparkodnak ezuttal az előadással bővebben kellene foglalkoznunk.

Csak hogy ennek a szándékunknak utját állja az az ismeretes nézet, hogy a műkedvelőket megkritizálni a leghálátlanabb dolog, és a legnehezebb dolog. Ott a hol önkéntes vállalkozásról van szó, a hol jótékony és

nem jótékony célok elérésére szolgál az önkéntes vállalkozás a kritika csak annyiban jogosult, a mennyiben dicsőrele emlékezik meg azokról a kik a cél elérésére, időt és fáradságot szántak sőt anyagi áldozatoktól sem riadtak vissza, hogy a külső siker minél inkább kielégítse a publikumot s így minél több jusson a jótékony célra.

Hiába való dolog lenne tehát itt is, ott is hibákat keresni, vagy a mi még rosszabb hibákat felfedezni. Végre is a műkedvelők nem azért állnak ki a publikum elé, hogy némelyek azt taglálják mi a különbség köztük és Rossi, vagy Duse között hanem azért, hogy mókázzanak nevéssenek sírjának a publikum pedig mulasson meg tapsoljon. Hiszen még a színészeket sem igen szokás bírálni — a kisebb jelentőségű színpadokon. Mert az csak természetes, hogy pl. Szarvason a szini szezon nem fogják csupa művészek és művésznők betölteni. Csak relativ jót, csak relativ becsüt keresünk, nem pedig abszolút jót és abszolút becsüt. Azok tehát, a kik mindenáron kritizálni akarnak, más helyen kereskedjenek nem pedig a szarvasi vagy egyáltalán bármelyik vidéki város műkedvelőinél.

De tegyék hozzá még azt is, ha a szarvasi műkedvelők még olyan nagyon-nagyon rosszul játszottak volna is, pedig ez nem igaz, mert a legutóbbi előadás is jól mulatott a publikum, még akkor is több dicsőrele valót találunk az ő működésükben mint azoknak kritikáiban, a kik a műkedvelők játékával művészi szempontból foglalkozni — akarnak. Mert csak akarnak. Bizony nem huzhatják ok, sem a mimikáinak, sem a routinnak sem egyéb színpadi tudományak semmiféle szabályait a műkedvelőkre azért mert őket nem könyvek, sem hosszas gyakorlat sem szini akadémia nem képesíti a színpadra hanem egyedül az, hogy jótékony cél szolgálatába szegődnek, és ki jobban ki rosszabbul megtanulja a szerepét elmondja vagy eljátsza azt a mit mondania, vagy játszania kell és felveszi a csokrot, a melyet lábai elő dobna, megjelenik a lámpák előtt ha felhangzik a taps és előadás után vidám táncra kerekedik a Bárány termében, mert az előadás jól sikerült.

Egyik a kritikáról. A műkedvelők közül pedig csak dicsőrele emlékeztünk meg Lévy Idáról, a ki Mari nehez és fáradságos szerepét játszotta. Bizony ennek a kis leányuk a játékában is sok igyekezetet és sok drámai erőt láttunk. Marzal Emilia, a ki a multkor egy szerelmes leány szerepét játszotta ma egy öreg aszony alakjában mutatta be magát ügyesen. Ferhéz Irma, Bimbó Laci Juczikáját játszotta, anyi igyekezettel és törekvéssel mint a menyő egy műkedvelőnek becsületére válik Kötő Károlyt Nerhaft József nemcsak játszotta, de alakította is, szerepének minden részét kiaknázta értelmesen és szépen alakította, játszotta meg a darabnak ezt a rokonszenves alakját. Petricz József meg jóízű mokáival keltett nemcsak a karzaton hanem a földszinten is élénk derűtséget. Pollák Béla, Dama Nácziája az ő temperamentumának és alakító képességének, mindenben megfelelő volt, úgy hogy már pusztán megjelenése is felvillanyozta a publikumot. És ha sorra vesszük a szereplőket gáncsolni valót játékaiban fel nem fedezhetünk Józsa Róza, Gaál Anna és a többi mind csak dicsőrele érdemelnek.

Meglepően ügyes díszletek tarkították a színpadot a rendezés Goltán Soma avatott és helyes műterékére vallott az énekkarok is elég diskrétül működték szóval ez az előadás is kedves estét szerzett a műkedvelők közönségének.

Ujdonságok.

— **Incognitó.** A szarvasi dalárda, mint már megirtuk incognitó készül az incognitó előadására. A kedves zenéjű operettből már javában folynak a próbák s azok kiknek volt alkalmuk hallani a darabot elragadtatással beszélnek arról a műélvezetről a melyben részük volt Adám Rezső karnagy olyan műélvezethez segíti a szarvasi publikumot a mely unikum számba megy s már most is felhívjuk a közönség figyelmét a dalárda előadására a melyhez hasonló még nem volt Szarvason.

— **Vizgák.** A helybeli ág. ev. egyház népiskoláinál az évszázó vizgák holnaptól kezdve a következő sorrendben tartatnak meg május 21. d. e. Benka, d. u. Danko. 22-én d. e. Simkovics, d. u. Rohoska, 23-án d. e. Sziráczky d. u. Boros 24-én d. e. Laukó, d. u. Molnár, 25-én d. e. Benczúr, d. u. Bodnár Endre, 26-án d. e. Bodnár József, d. u. Brózik, 27-én d. u. Palkovics, 28-án d. e. Csernák d. u. Moravcsik, 29-én d. e. Mocsányi-féle iskolákban. A külső iskolák vizgái is ezen időben tartatnak meg. A belső iskolák vizgáin Nt. Schulcz Jenő körlelkész, a külsők vizgáin a helybeli lelkészek elnökölnek.

— Nyilvános számadás. A két műkedvelő előadás összes bevétel: 309 frt 30 kr. összes kiadás: 183 frt 94 kr. tiszta jövedelem 125 frt 36 kr. ez felezésben a Kossuth szobor alap javára a Pesti hazai tak. pénztárnak küldetik be, másik felezése pedig a helybeli szinkör számára új színpadi díszletek beszerzésére létesítendő alapul a helybeli takarékpénz társban helyzetetik el. Az összes bevételben Medveczky József úr 1 frt felülfizetése is befoglaltatik.

— Enyét/r Ferencz m. kir. csendőr százados és szárny parancsnok városunkban időzik a szokásos évi vizsgálatot tartja meg a szarvasi csendőrőrsön.

— Esküvő. T a b a j d y József, tiszta-nagy-révi ev. ref. lelkész, Tabajdy Sándor, volt Szarvas városi mérnök fia, f. hó 24-én fog egybekelni jegyesével, S z ü c s Marieka kisasszonnyal Tisza-Nagy-Réven. Állandó és felhőtlen boldogság legyen a hazasulandók osztályrésze.

— Beküldetett. Általános feltűnést és megbotráncozást keltett azon tény hogy pünkösdi első ünnepén az ag. ev. templomban magyar prédikáció bevégezése után, az úrasztalához való járulás előtt, tehát éppen akkor, midőn a hívők a legájtatosabb, a legmeghatottabb hangulatban vannak, az egyháziak leírát hoztak elő s a csillárokból a gyertyákat oltogatni kezdték. Elgondolható milyen hatással volt ez a hívőkre úgy, hogy sokan azon gondolkodtak ne távozzanak inkább el, semhogy ilyen felzaklatott hangulattal járuljanak az úrasztalához. Az ájtatossághoz nem szükséges a csillár, megvolumánk most is nélküle mint a hogy régebben megvolumánk, de ha már egyszer megvan és meggyújtották benne a gyertyákat, hagyják azt az isteni tisztelet bevégezéséig égve s az ilyen tapintatlansággal ne háborítsák fel a kedélyeket. Kíváncsiak vagyunk kinek az intézkedéséből jártak el így. E g y j e l e n v o l t.

A műkedvelők Gólián Somának. A szarvasi műkedvelők szép ovációjában részesítették mesterüket Gólián Somát a legutóbbi előadás befejeztével. Előadás után mindannyian a Bárány nagytermében gyűltek össze hova csakhamar Gólián is megérkezett. Pollak Béla rövid beszédben megköszönte a rendezőnek munkásságát, fáradszorgalmát s átnyújtotta neki a műkedvelők ajándékát egy remek kivitelű tajték pipát, Gólián meghatva mondott köszönetet a megtisztelő figyelemért. Az ajándék pipa ezüst kupakján a következő szavak olvashatók: A szarvasi műkedvelők Gólián Somának.

— Rémes baleset hirtelen meg f. hó 17-én délelőtt Eendről község lakosait, melynek áldozata D i n y a István 17 éves molnár volt. Az eset részletei a következők: D i n y a István már régebben volt alkalmazva az endrői nagy gőzmalomnál, szorgalmas munkás ifjú volt, de szerfelett elbizakodott és bátor gyerek. A malomban dolgozó molnárok többször figyelmeztették őt, hogy legyen ovatosabb, midőn a kerekék között járkál, sőt egy ízben midőn jobb kezének egyik ujj izót lekapt a malomkő, komolyan megdorgálták vakmerőségeért, melyért azonban most életével fizott. F. hó 17-én reggeli 9 órákor ugyanis egy szíjját akart a köszörü köre felteni a könnyelműen az 1 1/2 nyí széles hengerre teszte ment és ott a hengeren keresztül akart lépni. Ballábával már át is lépett, de midőn jobb lábát át akarta tenni anyira vigyázatlan volt, hogy jobb lába feje a gépszíj közé jutott s így henger a szerencsétlent elkapván rémitő sebességgel kezdte forgatni s miután a retesz csak egy és fél méternyi, a henger maga pedig a földtől fél méternyire van minden forgásnál az oldalfalak és a padozathoz ütötte a szerencsétlent. A gépezet csak egy teljes perc mulva sikerült a gépésznek megállítani s minthogy a henger egy perc alatt 162 szer fordul meg, tehát D i n y a teste összesen 486szor ütődött kemény tárgyhoz. A szerencsétlen koponyája a szó szoros értelemben szét roncsolódott, az agyveleje szét frecent, koponyája teljesen hiányzik s csak a felső és alsó álkapocs maradt a törzsön, de ez is széjjel repedve. Azonkívül lábszár és karesontjai teljesen össze vannak törve. A szerencsétlenségről a gyomai járás főszolgabiraja értesített, kinek helyettese azonnal megjelent ugyan a helyszínen de a hely színi szemlét nem tartotta meg, hanem a malom üzemét beszüntette, és ott hagyta a hullát a hengerre feltekerődve addig, míg a 18-án reggel értesített szarvasi vizsgálóbíró azt onnan le nem vetette és felboncoltatta. A boncolás megejtetvén a szakértő orvosok a halál előidézéséül agyroncsolást állapítottak meg. Most már csak az egész dologban arra vagyunk kíváncsiak, hogy a szolgabíró mint járásának első tisztviselője jogosított e arra, hogy ilyen esetekben a rendőri előnyomozatot megtartsa, s ha megtartja jogosított-e arra, hogy a szabályszerű helyszíni és hulla szemle jegyzőkönyv felvétele után a hullát a szerencsétlenség színhelyéről elvitesse. Azt hisszük, hogy igen.

— Hires legény Őcsődön ifju. D e z s ő Mihály

magát földmivesnek mondó jámbor lélek. Es, hogy milyen szorgalmas földmives és milyen jámbor lélek, mutatja a legutóbbi Őcsődi szereplése, ahol egy este D u d á s Lajost úgy fejbe ütötte hogy az négyhétig feküdt meg az ágyat, utána pedig F i s c h o f t Ignác pék legényt ki banyujával lakást ment keresni ki csalta a mezőre, és ott erővel elrabolta tőle a banyut melyben annak ruhanéműi voltak. Az ezen ügyben megindított vizsgálat következtében M o r v a y vizsgáló bíró ifju D e z s ő Mihályt vizsgálati fogságba helyezte.

— A virág tolvajok. A népkert szépen virágozó bokrait nem igen védik meg azok a jelző tábláskák a melyek utak az mentén nagy betűkkel hirdetik, hogy 5 forint büntetés terhe mellett tilos a virágokat bántani. A napokban is két siheder jött a népkertből felbokrétázva sőt még kezükben nagy csomó virágot hoztak. A Beliczey uton meglátja őket M i k o l a y közjegyző s kérdőre vonja, hogy hát hol vették a virágokat, mire azok nagy büszkén felelik, a népkertből Erre aztán a közjegyző sem volt rest és két rendőrral bekísértette a virágotolvajokat a kik bizonyára megérdemelt büntetésüket elfogják venni. De nem csak a népkertet fosz togtatják, hanem a magánosok kertjeit sem kimólik Szombat este dr. Salacz Oszkár kertjébe éjnek idején belopodtak s ugyancsak kifosztogatták a a kertet. A tetteseknek még eddig nem akadtak nyomokra.

— Olesón jutott cipőkhöz. A napokban Wolfmann N. divatári üzletébe egy eselédleány azzal az üzenettel állított be, hogy a tekintetes asszony azt üzenté, küldjenek három pár cipőt próbára. Megkérdezték a leánytól, hogy honnét jön, mire az egy helybeli uriaszony nevére említette, mint a kinek a cipőre szüksége van. Mikor aztán a cipő nagysága felől kértek tőle felvilágosítást a leány olyan kis számú cipőt mondott, a minőt nem igen vésnek uriaszonyok legfeljebb uri gyerekek. Mindazonáltal átadtak három pár cipőt, a leány el is vitte de kis idő mulva visszatért az üzletbe azzal, hogy a tekintetes asszonynak finom bőr cipők kellene. Erre aztán olyat adtak neki, mint a minőt kért. Két három nap mult el s a tekintetes asszonytól még sem küldték vissza a cipőket Wolfman roszt sejtve megkérdezte ott, a honnét a leány állítása szerint a cipőket kérték, hogy miért nem küldik már a cipőket vissza mire kiderült, hogy onnét senkit sem küldtek cipőért és így a jóhiszemű kereskedő a furfangos eselédnek 18 forint erejéig (annyit ért a 3 pár cipő) áldozata lett.

C S A R N O K.

Holló Pista.

Az alvégi — szélső sarok-nál szomorú gyülekezet verődött össze Holló Pista, a „csikos bojtár“ végtisztességére. Pedig be korai volt még a búcsúzás; hiszen azok a fényes, ezüstös papiros betűk ott az egyszerű koporsó oldalán, még csak ennyit mondanak: Élt 20 évet.

Az egész falu részvétellel kísérte őt a sírhoz, sajnálta mindenki a ki ismerte. A muzsikusz cigányok is eljöttek rikató hangszereikkel s elhúzták az ő nótáját... utoljára. Azt a nótát, a mely mellett szegény Pista annyit kesergett s a melyet minden éjjel hallatott a berek rejtekéből, mint valami tündérnek mely édes álomba ringatja a hallgató szívét.

Most is fülembe cseng a furulyája, éppen úgy mint azokon a csendes nyári éjszakákon.

Szegény Pista nem gondolta csak egy évre is mikor a búcsún a Baloghék Őrszikéjével megismerkedett, hogy ily rövid idő mulva a lángoló szívre néma sirhalom borul, hogy a most olthatlan szenvedély lassan mégis kialszik s hogy egy év mulva tilinkóján olyan szomorú nóta fog hangzani, melytől szíve tilinkója is meghasad.

Szomorú a Pista története.

Árva fiú volt, nem ösmerte sem az apját, sem az anyját. Az ispán kegyelemből odavette a számadó mellé és bojtárnak nevelték. Jó gyerek volt s mire a suhancz-évekbe került, a falu legszebb leányai bomlottak érte.

Ámde Pista nem volt könnyen meghódítható, mert ő már régen a Balogh Őrszi iránt érzett egész szívvel s e rokonszeny idővel a legmélyebb szerelemmé változott. Esténként ha a méla hold sugarai előbujtak a felhők közül megfürödni a patak ezüst habjaiban, ott a szomorú fűz tövében megszólalt az ő tilinkója és a bánatos hangokra lejött hozzá a patakhoz Őrszike is a majorból.

Egy este azonban hiába keserget a Pista tilinkója, nem jött hozzá senkisé. Nagysokára mégis, mikor már felütögették fejeiket a csillagok, felhevülve jött el Őrszi és a szegény Pista kérdezősködéseire el-

beszélte, hogy az ispán fia hazajött a városból és segitenie kellett a ténsasszonynak.

„Azt igen jól tetted édesem“ felelte Pista.

„De ugy-e nem haragszol, ha megmutatok valamit? — Az ispánéknál az urítól ezt a gyöngyöt kaptam, azt mondta, hogy olyan szép szemeket, mint az enyéme, még sohasem látott. Én elpirultam, — de ki is látta így szégyenbe hozni az embert?“

És mindezt Őrszike annyi ártatlansággal mondotta, hogy Pista nem mondhatott egyebet neki, mint hogy: „Minek fogadtad el tőle?“

„De mikor olyan szépen kért az úri, hogy fogadjam el“ — felelt Őrszike. Sokáig zsörtölődtek még, hanem azután csak megbékültek. Pistának fájt valami, csak hogy maga se tudta mi az? Elővette hát tilinkóját újra s belelehelte a szeavetését, fájdalmát, Szóllott is az a kis szerszám olyan szépen, olyan elhalóan, hogy még a vízhang is elhalgatott s csak nagy későn bűgta utána bánatosan:

„Tied vagyok, tied leszek, koporsóm bezártáig! Pedig hát nem úgy volt!“

Szép, csendes, holdvilágos nyári éj: a csillagok fenn ragyognak az égen és a béke szent malaszija szállt a földre. Minden csendes, minden néma s úgy tűnik elé, mintha tündéreké ringatná álomba az egész természetet.

„... Az istenre kérem úri... vegye el az arczát úgy éget!... jaj... a halavány hold rezgő sugára bánatos tekintetet vetet az urasági lugasba, hol e tördelt szavak után két ajak egy forró csókban egyesült.

A csillagok bágyadtabb fényrel ragyogtak s egy, mely csak az előbb is oly fényesen csillogott, lehult ott az égről! Szegény csillag!

Az esti szellő síró hangon suttogott a rózsabokron keresztül s a megérintett levelek egymásután hullottak a földre s ott lesznek ezek a föltámadásig elporladva, semmivé téve. De van-e a rózsának is föltámadása? Vagy ha nincs, hát hova lesz a sok le hulló rózsaszirm?

Nincsen a rózsának föltámadása, a rózsza, mely egyszer elhullatá szirmait nem támad fel többé soha. És mégis egyre tart a rózsaszirmok hullása, egyre a rózsák hervadása!?

Szegény Pista. Így hullottak el a te rózsádnak szirmai is. Az a vágó, az az álom, mind semmivé lett. A rózsza elhervadt.

Másnap az egész falu Balogh Őrsziráól beszélt, ki a városba ment szolgálni. Elment a nélkül, hogy csak egy utolsó „Isten hozzád“ ot mondott volna annak, aki őt oly forró szerette.

Pistát elragadta a szenvedélye, mint a hajót a vész hullám, mely azt a szírhez sulytja. A szerelmet boszú váltotta fel szívében, de hát eltűnt a csábító is a faluból, azután meg az a hitvány ember egyetlen fia volt annak, a ki őt neveltette.

A szívvel azonban nem lehet alkuba lépni. A megcsalatott szív áldozatot követel. Elkezdett hát hervadni az egykori deli ifjú, mint a virág, melyet szobába zárnak és elvonnak az éltető nap sugaraitól. Nem panaszkodott azonban senkinek, csak a tilinkója mondta el, hogy mi dul abban a szívében, hogy az a szív nagyon lassan ver és hogy nemsokára el is hallgat.

Eljött az ősz is és Pista bánatában észre sem vette, hogy az ő szívében régen hideg tél van.

Künn ült most is a patak partján az öreg fűz alatt. A bokrok közt bújdósó szellő nem szerelémről, lemondásról beszélt. A vadrózsák lekonyíták fejeiket és egymásután hullatták szirmaikat.

A tilinkó hangjait elkapta az őszi szél, vitte messze-messze pusztákon keresztül oda a hűtlen leány ablakáig. — Azután elhallgatott a nóta és nem fűtött más, csak a hűvös, búsongó szél a kopár mezőkön. A szív pedig, mely egykor olyan olthatatlan vágygyal égett, megszűnt dobogni. — Megölte a bánat!

Ott fekszik most már Pista is a csendes temetőben. Álmodik újra, de álmát nem zavarja semmiféle többé, mert a hideg hantok nem értik meg a fejfák között bújkáló szellőt, mely mintha azt sírdogálná:

... Szívnek kétszer nyilni nem lehet!

Gaal Károly.

Laptulajdonos és felelős szerkesztő:

S Z I K E S A N T A L.

H i r d e t é s.

Néhai Méltóságos gróf Boiza Antal úr volt lakásán, felesleges bútorok, 2 drb. szürke ló, ócska vasneműek, ma délután 3 órákor nyilvános árverés útján fognak eladni.

DELY JÓZSEF, számtartó.

Ludvig István, műgépész műhelyében Szarvason Tehény, utca 664 szám alatt k é t jóerkölcsű fiú tanulóul felvétetik.

Cséplőgéptulajdonosoknak !

Az urikány-zsilvölgyi magyar kőszénbánya részvénytársaság ajánlja a cséplési idényre a gőzcséplőgépekkel rendelkező t. földbirtokos uraknak

I-e m i a ő s é g ű l a p é n y i k ö s z e n é t

mely gőzfejlesztő erőben majdnem egészen egyrangú a legfinomabb porossz szennel és mint darabos-, kocka-, dió-, rostált-akna akna-, dara- és porszén jön forgalomba-

Megrendelések ideje korán küldendők akár a társaság vezérigazgatóságához Budapest, Nádor utca 13., akár a társaság képviselőjéhez Bleier Soma és Armin urakhoz Mezőtúron, hol mindennemű felvilágosítással is készségesen szolgálnak.

„Peronospora“

ellen legbiztosabb szer a jegeczes

„Azurin“

melyből permetező oldat könnyen készíthető és a szer hatása biztos.

Kapható Nyácsik utóda czégnél Szarvason.

Ugyan ott, egy eddig a legjobbnak bizonyult, s igen könnyen kezelhető nagy munka képességű permetező gép használatra kiadatik,

Haszonbéri hirdemmény.

Gróf Károlyi Sándor úr ö Nagyméltósága Csongrád megyében fekvő ugynevezett István hegyesi birtoka mely áll 511 hold szántó föld, 1518 hold kaszáló és legelőből folyó 1894. évi október 1-től 10 évre kisebb nagyobb részletekben haszonbérbe kiadó.

A birtok a szarvasi vasúti állomáshoz, 1¹/₄, Szenteshoz 2 óra, Orosházához 1³/₄ órányira van.

Bővebb felvilágosítást ez ügyben alant írott ad, u. p. Békés-Bánfalva. Kis-Királyságon.

Pellet Gyula,
uradalmi pénztárnok.

Legelőnyösebb törlesztéses kölcsönököt

földbirtok és városi bérházra kizárалagos közreműködésem mellett a legcsekélyebb költség mellett nyerhetnek a birtokos urak 8 nap alatt.

Mindennemű felvilágosítással díjmentesen szolgál

Schäffer Vilmos,

jelzőlog kölcsön irodája Szegeden, szabadkai sugárút 25. számú saját házában.

Megbízható egyének az iroda képviselőjére alkalmaztatnak.

Alapított 1841. évben

A PESTI MAGYAR KERESKEDELMI BANK

válto-üzetele

Budapest V. Dorotyautca 1. szám.
saját házában.

Részvénytőke 10.000.000 frt. Tartalékalap 4.400.000 frt.

Vesz és elad mindennemű értékpapírt a hivatalos tőzsdei árfolyamok alapján.

tőzsdei műveleteket a legutányosabban eszközöl, pénzügyi műveletekre nézve szívesen szolgál szakszerű felvilágosítással, igérvényeket minden huzásra bocsájt ki, előleget nyújt értékpapírokra, díjmentesen megvizsgálja a sorsjegyeknek és sorsolando értékeknek huzásait, kisorsolás által érhető árfolyamveszteség ellen biztosít sorsjegyeket és sorsolando értékeket.

Eszenciákat

rum, cognac, mindennemű szesz italok asztali likőrök és különlegességek azonnal elhibázhatatlan elkészítésére a legkitünőbb minőségben szállítok.

Azonfelül ajánlok 80 fokú vegyileg tisztaságú eszenciát kellemes ízű borecetet és közönséges ecetek gyártásához. Leírás és használati utasítások ingyen mellékeltek.

Kiváló eredményért kezeskedek.
Arlapot bérmentve küldök.

Polák Károly Fülöp.

Eszenciák-különlegességek gyára.

P r a g a.

Megbízható ügynökök kerestetnek.

Hirdetmény.

Id. báró Wodianer Albert úr jószágigazgatósága részéről zárt ajánlatok után haszonbérbe kiadandó.

I. Endrődi határban fekvő „Csejti“ pusztai birtokrész, mely áll :

613 hold szántóföld

1467⁶¹⁵/₁₂₀₀ hold kaszáló és legelő

Összesen 2080⁶¹⁵/₁₂₀₀ holdból, ellátva szükséges gazdasági épületekkel 1894-ik év október hó 1-től egész 1900-ik év szeptember hó végéig terjedő hat egymás után következő évre.

II. Endrődi határban fekvő „Udvarnoki“ birtok rész, mely áll :

285 hold szántóföld

270¹/₂ hold kaszáló

Összesen 555¹/₂ holdból, ellátva gazdasági épületekkel 1894-ik év október hó 1-től egész 1900-ik év szeptember hó végéig hat egymás után következő évre.

III. Endrődi határban fekvő „Varjasi“ birtokrész, mely áll :

300 hold szántóföld

1501⁵³⁹/₁₂₀₀ hold kaszáló legelő

Összesen 1801⁵³⁹/₁₂₀₀ holdból a szükséges ku-

takkal ellátva 1895. év január hó 1-től egész 1900-ik év december 31-ig hat egymás után következő évre.

Ezen haszonbérletre vonatkozó zárt ajánlatok 5% bánatpénzzel ellátva ez év május 28-ig a gyomai központi irodába beadandók, a hol a szerződési kötelezettségek és kikötések bármikor megtekinthetők s a szükséges felvilágosítások megszerezhetők, megjegyezvén, hogy a beérkező ajánlatok alólirt igazgatóság által határozathozattal végett a birtokos urhoz beterjesztetni fognak.

Jószágigazgatóság.